

PWYLLGOR	PWYLLGOR TRWYDDEDU CANOLOG
DYDDIAD:	9 Mawrth 2026
TEITL:	DIWYGIAD Y LLYWODRAETH GANOLOG O'R SYSTEM DRWYDDEDU EIDDO - FFRAMWAITH POLISI TRWYDDEDU CENEDLAETHOL
PWRPAS:	CYFLWYNO CRYNODEB O'R NEWIDIADAU A PHA MOR DEBYGOL Y BYDD YN EFFEITHIO AR BENDERFYNIADAU TRWYDDEDU LLEOL A PHOLISI YNG NGWYNEDD
AWDUR:	PENNAETH YR ADRAN AMGYLCHEDD

1 Cefndir

- 1.2 Mae'r system drwyddedu bresennol, dan Ddeddf Trwyddedu 2003 ac wedi'i chefnogi gan arweiniad statudol, yn rheoleiddio gweithgareddau megis gwerthu alcohol, darparu adloniant a lluniaeth hwyr yn y nos. Mae awdurdodau lleol yn cyflwyno trwyddedau ac yn gorfodi amodau yn seiliedig ar bedwar amcan trwyddedu:
 - atal trosedd ac anhrefn
 - diogelwch y cyhoedd.
 - atal niwsans cyhoeddus.
 - amddiffyn plant rhag niwed.
- 1.3 Mae llywodraeth ganolog, drwy ei thasglu sy'n edrych ar ddiwygio Trwyddedu, wedi dangos dros y blynyddoedd ei bod yn credu bod mwy o bwysau yn cael ei roi i ddiogelwch y cyhoedd ac atal trosedd, dan yr amcanion trwyddedu statudol, a llai o ffocws ar dwf a gwydnwch busnes.
- 1.4 Ceisiodd y Llywodraeth am dystiolaeth a barn gan randdeiliaid yn ystod cyfnod ymgynghori byr ym mis Hydref 2025, gyda'r bwriad o ddiwygio'r system drwyddedu er mwyn cefnogi ymrwymiad y Llywodraeth i leihau beichiau rheolaethol o 25% erbyn diwedd cyfnod y Senedd hon.
- 1.5 Canolbwyntiodd y Galw am Dystiolaeth ar yr 'ar fasnach' ym mherthynas gwerthu alcohol, er enghraifft tafarndai, bwytai a chlybiau nos, ac ar yr holl adloniant dan Ddeddf Trwyddedu 2003.
- 1.6 Ymatebodd Cyngor Gwynedd, ynghyd â'r rhan fwyaf o Awdurdodau Trwyddedu eraill yng Nghymru a Lloegr, a sefydliadau eraill megis CLILC, Heddlu Gogledd Cymru ac Iechyd Cyhoeddus i'r Galw am Dystiolaeth.
- 1.7 Prif argymhellion cychwynnol y Tasglu oedd creu Fframwaith Polisi

Trwyddedu Cenedlaethol (NLPF) i ddarparu arweiniad anstatudol strategol ar gyfer awdurdodau trwyddedu yng Nghymru a Lloegr. Ei nod yw moderneiddio arferion trwyddedu, cefnogi twf economaidd a chynnal gwarchodaeth cymunedol drwy reoliad cymesur, sy'n cael ei arwain gan dystiolaeth.

- 1.8 Mae'r arweiniad statudol ar gyfer Awdurdodau Lleol a gyhoeddwyd dan a182 Deddf Trwyddedu 2003 yn parhau mewn grym, ond mae wedi'i adolygu'n ddiweddar gan Ganllawiau Diwygiedig y Swyddfa Gartref a gyhoeddwyd dan adran 182 Deddf Trwyddedu 2003 er mwyn sicrhau bod rhaid i'r egwyddorion craidd a danlinellwyd gan y Fframwaith Polisi Trwyddedu Cenedlaethol yn cael eu hystyried yn lleol wrth hysbysu Datganiadau o Bolisi Trwyddedu a gwneud penderfyniadau ar geisiadau Trwyddedu. (gweler grynodedb yn yr atodiad)
- 1.9 Mae'r deilliannau arfaethedig yn cynnwys hwyluso gwell cydweithredu rhwng Awdurdodau Lleol a'r diwydiant lletygarwch; ynghyd â gwell aliniad rhwng amcanion trwyddedu, cynllunio ac adfywio.
- 1.10 Mae'r llywodraeth wedi nodi y bydd yn monitro gweithrediad arweiniad strategol lefel-uchel y Fframwaith Cenedlaethol yn ofalus; ac, mewn trafodaeth gydag ystod o randdeiliaid, bydd yn ystyried a oes angen cymryd camau eraill, megis gwneud twf yn y sector lletygarwch yn amcan trwyddedu statudol yn y dyfodol.

2 Cymhwyso'r Fframwaith Polisi Trwyddedu Cenedlaethol gyda phenderfyniadau trwyddedu lleol yng Ngwynedd

- 2.1 Er bod amcanion cyffredinol y Fframwaith Cenedlaethol yn cael eu croesawu; gall y cysylltiadau cryf rhwng trwyddedu, twf, adfywio ac adnewyddu'r stryd fawr fod yn anodd i'w cyflawni gan nad oes gan Wynedd, yn debyg i lawer o siroedd eraill yng nghefn gwlad Cymru, seilwaith masnachol dwys ardaloedd trefol, sy'n codi pryderon am y canlynol:
- Gall manteision y Fframwaith wyro tuag at ganolfannau trefol mawr eu poblogaeth
 - Gall Cymru wledig weld mwy o feichiau heb gyfateb ag enillion economaidd lleol. Gall y stryd fawr wledig leol beidio â bod mewn sefyllfa i fanteisio ar drefniadau trwyddedu sy'n fwy hyblyg
 - Risg o fwy o ddadreoleiddio yn cynyddu niwed sy'n ymwneud ag alcohol mewn ardaloedd lle mae adnoddau gorfodaeth cyfyngedig
 - Mae Awdurdodau'r Heddlu wedi datgan pryderon am y ffaith y gall gweithredu'r dull newydd achosi trafferth wrth reoli trosedd ac ymddygiad gwrth-gymdeithasol mewn ardaloedd gwledig a'r ardaloedd trefol llai sy'n gyffredin yn y Sir; tra'n gwneud dim i fynd i'r afael â dwysedd yr achosion gydag effaith negyddol bosib ar les cymunedol

- Mae cymunedau gwledig sydd eisoes yn wynebu heriau wrth gael mynediad at wasanaethau yn agored i effeithiau iechyd cyhoeddus; a gallant gael eu heffeithio'n anghymesur gan gynnydd mewn argaeledd alcohol a/neu leoliadau adloniant
- Efallai na fydd arweiniad yn adlewyrchu ystyriaethau ieithyddol a diwylliannol Cymru
- Gall hyrwyddo twf economaidd guddio gwarchodaeth cymunedol o faterion megis ymddygiad gwrth-gymdeithasol a sŵn.

3 Ystyriaethau cynllunio

- 3.1 Mae'r Fframwaith Polisi Trwyddedu Cenedlaethol yn pwysleisio bod penderfyniadau trwyddedu yn cyd-fynd gyda pholisi cynllunio ac amodau a chaniatadau defnydd cynllunio sefydledig.
- 3.2 Anogir cysylltiadau effeithiol cryf gyda'r gwasanaeth Cynllunio er mwyn lleoli Trwyddedu fel cyfrannwr i adfer canol trefi ac adnewyddu unedau canol trefi gwag.
- 3.3 Anogir cymeradwyo a mabwysiadu'r Egwyddor Cyfrwng Newid; (Agent of Change Principle) gyda lliniaru sy'n cael ei arwain gan gynllunio ar gyfer materion megis sŵn cyn belled â bod hyn yn ymarferol; ar gyfer datblygiadau newydd wrth ymyl lleoliadau trwyddedig presennol.

4 Penderfyniadau swyddogion a phwyllgorau

- 4.1 Cyhoeddodd y Swyddfa Gartref ddogfen ganllaw Fframwaith Polisi Trwyddedu Cenedlaethol ym mis Tachwedd 2025 - mae'n ymddangos ei bod ond ar gael yn Saesneg, mae copi ohoni wedi'i chynnwys yn atodiad yr adroddiad hwn.
- 4.2 Mae'n rhaid i bob penderfyniad barhau i gael ei wneud er mwyn cynnal mesurau diogelu angenrheidiol, sydd â ffocws, ar gyfer atal trosedd, diogelwch y cyhoedd, rheoli niwsans ac amddiffyn plant. Mae'n rhaid i benderfyniadau fod yn glir ac yn seiliedig ar dystiolaeth berthnasol ac yn gymesur â'r risgiau a nodwyd.
- 4.3 Mae hyn yn cynnwys risgiau penodol (er enghraifft, cwynion am sŵn, mannau trosedd uchel) a risgiau cyd-destunol ehangach, er enghraifft ardaloedd sy'n cael eu hadnabod am drais yn erbyn merched a genethod yn ystod y nos. Nid yw hwn yn ddull newydd ar gyfer proses gwneud penderfyniadau Pwyllgor; ac mae'n rhaid canmol yr pwyllgor hwn am yr eglurder a'r rhesymeg mae'n ei ddarparu ymhob un o'i benderfyniadau.
- 4.4 Nid yw'r canllaw yn annog dibynnu ar amodau safonol neu oriau craidd safonol. Nid yw arferion o'r fath wedi'u mabwysiadu yng Ngwynedd, a bydd pob cais yn parhau i gael ei ystyried yn ôl ei rinweddau ei hun.

- 4.5 Bydd rhagdybiaeth yn parhau tuag at ganiatáu ceisiadau y gwneir cais amdanynt, oni bai bod tystiolaeth i awgrymu bod posibilrwydd i'r cais danseilio'r amcanion trwyddedu; neu fod diwygiad cyfiawn i'r Atodlen Weithredol yn amodol i gytundebau rhwng awdurdodau cyfrifol a'r ymgeisydd i osgoi cyflwyno gwrthwynebiad.
- 4.6 Mae'r Fframwaith Cenedlaethol yn pwysleisio bod rhaid cael dull deuol o amddiffyn cymunedau dan y pedwar amcan trwyddedu tra'n ystyried cefnogi adfywio, buddsoddi a thwf yr economi.
- 4.7 Yn aml, mae'r rhain yn ofynion heriol a chystadleuol; a dylai'r pwyllgor ddangos ei fod wedi ystyried buddion economaidd a darparu rhesymeg glir ar gyfer gosod amodau/gwrthod ceisiadau yn y cyd-destun hwn.

5 Adolygiad Datganiad Polisi Trwyddedu Cyngor Gwynedd

- 5.1 Mae'n rhaid i awdurdodau trwyddedu arddangos fod cyfeiriad strategol eu Datganiad o Bolisi Trwyddedu yn cyfarch ac ystyried y Fframwaith Polisi Trwyddedu Cenedlaethol . Fodd bynnag, y disgwyliad yw nad yw hyn yn angenrheidiol tan adolygiad nesaf y Datganiad i Bolisi Trwyddedu, yn 2029.

6. Argymhelliad

- 6.1 **Bod y Pwyllgor Trwyddedu Canolog yn cytuno i ystyried cyfeiriad strategol cyffredinol y Fframwaith Polisi Trwyddedu Cenedlaethol mewn perthynas â phenderfyniadau sy'n cael eu gwneud gan ei Is-bwyllgor, a**
- 6.2 **Ei fod yn cytuno i ymgorffori cyfeiriad strategol y Fframwaith i adolygiad nesaf y Datganiad o Bolisi Trwyddedu yn 2029.**